

Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2013

N. Godijn

Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2013

Auteur: Niels Godijn
Plaats: Poortugaal
Datum: 31 januari 2014

Opdrachtgever: ARK Natuurontwikkeling
In samenwerking met: Albrandswaards Landschap

Omslagfoto: Roerdomp, Zuidpolder, nèt buiten het projectgebied, februari 2013 (N. Godijn)

Wijze van citeren: Godijn N. 2014. Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2013. ARK Natuurontwikkeling en Albrandswaards Landschap, Poortugaal.

In opdracht van:

In samenwerking met:

Inhoud

	pagina
1. Inleiding	4
2. Gebiedsbeschrijving	5
2.1 – Buitenland	5
2.2 – Koedood	6
2.3 – Zuidpolder	7
3. Materiaal en methode	7
4. Resultaten	8
Bijlagen	
Bijlage 1 – Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2013	11

1. Inleiding

In de gemeenten Rotterdam, Albrandswaard en Barendrecht staat een ontwikkelingsproject op het programma ter verbetering van de waterkwaliteit en waterkwantiteit. Het gebied moet in de toekomst fungeren als waterbuffer. Daartoe behoren het Zuiderpark, het Zuidelijk Randpark, het Buitenland, de Koedoodzone en de Zuidpolder. Momenteel is het gebied hoofdzakelijk agrarisch en stadspark. De plannen zijn om dit om te vormen tot één groot watersysteem met ruimte voor recreatie en natuurwaarden.

Om de ontwikkelingen op het gebied van vogels in beeld te kunnen brengen is er een monitoring opgezet in opdracht van ARK Natuurontwikkeling in samenwerking met de lokale natuurvereniging Albrandswaards Landschap. Daarnaast is er ook een broedvogelinventarisatie en een flora en fauna inventarisatie uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn te vinden in de gelijktijdig gepubliceerde rapporten 'Broedvogels Midden-IJsselmonde 2013' en 'Flora en fauna Midden-IJsselmonde 2013'.

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het projectgebied en de daartoe behorende drie deelgebieden. In hoofdstuk 3 worden de materialen en methoden besproken. In hoofdstuk 4 worden de resultaten weergegeven. Omdat dit pas het eerste jaar is van de monitoring kunnen er nog geen conclusies worden getrokken over de ontwikkelingen van de vogelpopulatie.

2. Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied ligt op het eiland IJsselmonde in de gemeenten Albrandswaard en Barendrecht (Figuur 1). Hier bevinden zich enkele groengebieden bestaande uit agrarisch cultuurgebied en recent omgevormd natuurgebied. Het projectgebied is opgedeeld in drie deelgebieden: de polder het Buitenland in Rhoon, de Koedoodzone in Rhoon en de Zuidpolder in Barendrecht. Deze deelgebieden worden in de volgende paragrafen besproken.

Figuur 1. Ligging projectgebied (Google Maps).

2.1 – Buitenland

De polder het Buitenland ligt ten zuidoosten van Rhoon (Figuur 2). In deze polder vindt voornamelijk intensieve akkerlandbouw plaats en zijn enkele percelen Engels raaigrasland te vinden. De percelen worden veelal begrensd door sloten met een zeer steile oever. Er is nauwelijks structuur aanwezig in het gebied zoals ruigtehoekjes en braakliggende terreinen. De bermen, sloten en slootkanten worden intensief beheerd waardoor er zich nauwelijks een waardevolle vegetatie kan ontwikkelen. De in het gebied gelegen woonerven worden niet meegenomen tijdens deze vogelmonitoring.

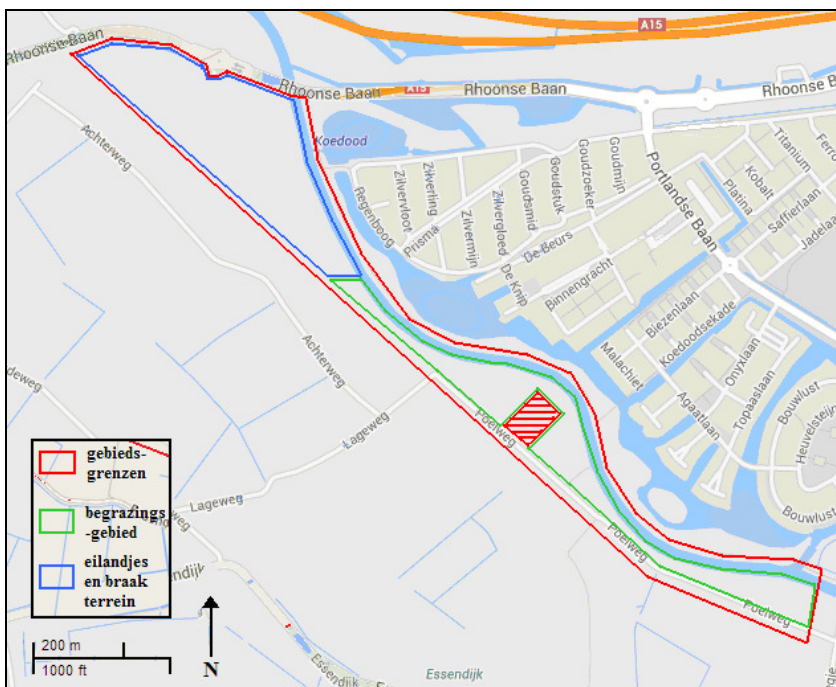

Figuur 2. Gebiedsgrenzen Buitenland (Google Maps).

2.2 – Koedoodzone

De Koedoodzone is gelegen aan de oostkant van gemeente Albrandswaard tegen de wijk Portland (Figuur 3). Het gebied heeft een open karakter en ligt over de gehele lengte langs een brede sloot, de Koedood.

De groenstrook aan de westoever maakt onderdeel uit van de Klimaatbuffer IJsselmonde van ARK Natuurontwikkeling. Aan de oostzijde wordt het gebied begrenst door Portland, aan de westzijde door de polder het Buitenland van Rhoon. De oever van de Koedood loopt langzaam op waardoor er zich een oevervegetatie kan ontwikkelen. In het zuidelijke en centrale deel van het gebied staan enkele bosschages van bomen en struiken. Hier wordt het gebied sinds het voorjaar van 2012 begraaasd door Schotse Hooglanders. In het noordelijke deel bevinden zich sinds het najaar van 2012 enkele pas gegraven eilandjes en een braakliggend terrein. Het in het gebied gelegen woonerf wordt niet meegenomen tijdens deze vogelmonitoring.

Figuur 3. Gebiedsgrenzen Koedood (Google Maps).

2.3 – Zuidpolder

De Zuidpolder is gelegen aan de zuidkant van Barendrecht (Figuur 4). De polder bestaat uit twee delen. Het westelijk deel is recent omgevormd tot natuurgebied met plassen en ruigte. Het oostelijk deel bestaat uit agrarisch gebied met voornamelijk akkerbouw en hier en daar wat structuur in de vorm van bosschages en ruigtes.

De in het gebied gelegen woonerven en het kerkhof worden niet meegenomen tijdens deze vogelmonitoring.

Figuur 4. Gebiedsgrenzen Zuidpolder (Google Maps).

3. Materiaal en methode

Rond het eerste weekend van de iedere maand zijn in de drie deelgebieden alle gebiedsgebonden vogels geteld (Tabel 1).

Voor aanvullende waarnemingen is gebruik gemaakt van extra gebiedsbezoeken en de website <http://www.waarneming.nl>.

Deze methode wordt jaarlijks herhaald. Hiermee ontstaat een gedetailleerd overzicht van de aantallen en soorten die voorkomen in het projectgebied. Op lange termijn kunnen er ook conclusies worden getrokken over de populatieontwikkelingen.

Tabel 1. Overzicht teldata.

11-jan	Buitenland	8-mei	Zuidpolder	31-jul	Buitenland	10-nov	Koedoodzone
8-feb	Zuidpolder	8-mei	Buitenland	31-jul	Koedoodzone	7-dec	Zuidpolder
8-feb	Koedoodzone	8-mei	Koedoodzone	4-sep	Zuidpolder	10-dec	Buitenland
12-feb	Buitenland	6-jun	Buitenland	4-sep	Buitenland	10-dec	Koedoodzone
4-mrt	Zuidpolder	6-jun	Koedoodzone	4-sep	Koedoodzone		
4-mrt	Koedoodzone	8-jun	Zuidpolder	7-okt	Buitenland		
5-mrt	Buitenland	6-jul	Zuidpolder	7-okt	Koedoodzone		
8-apr	Zuidpolder	8-jul	Buitenland	16-okt	Zuidpolder		
8-apr	Buitenland	9-jul	Koedoodzone	8-nov	Zuidpolder		
8-apr	Koedoodzone	31-jul	Zuidpolder	10-nov	Buitenland		

4. Resultaten

In totaal zijn er 114 vogelsoorten waargenomen in het projectgebied (Bijlage 1). In polder het Buitenland, de Koedoodzone en de Zuidpolder zijn respectievelijk 89, 84 en 84 soorten waargenomen. Hieronder vallen voornamelijk algemene(re) soorten. De schaarse en zeldzame soorten worden hieronder besproken.

Baardman

Zuidpolder: Op 23 december 3 exemplaren en op 31 december 4 exemplaren in het westelijke deel (P. Gouman).

Beflijster

Buitenland: Op 21 april één exemplaar langs Het Weegje (P. van Santbrink).

Koedoodzone: Op 29 april één exemplaar in het zuidelijke deel (P. Gouman).

Zuidpolder: Op 13 april drie exemplaren (C. Fokker) en op 16 oktober één exemplaar in het westelijke deel

Blauwe kiekendief

Buitenland: Van 2 tot en met 8 september één exemplaar (1° kj.) ter plaatse in de Zegenpolder (S. Elzerman & N. Godijn).

Bokje

Buitenland: Op 21 januari één exemplaar in de Portlandpolder (N. Godijn).

Koedoodzone: Op 10 december één exemplaar in het noordelijk deel (N. Godijn).

Zuidpolder: Van 3 tot en met 13 januari meerdere exemplaren ter plaatse in het westelijk deel (S. Elzerman, J. Bossenbroek & G. Groeneveld), met maximaal 4 exemplaren op 3 januari waarvan er één vogel verzwakt is opgeraapt.

Op 23 maart één exemplaar in het westelijk deel (P. Gouman).

Van 16 tot en met 30 november maximaal zes exemplaren, exacte locatie onbekend (P. Gouman).

Bonte strandloper

Koedoodzone: Op 13 april twee exemplaren rond de eilandjes (C. P. M. Jacobs).

Bosruiter

Koedoodzone: Op 30 april twee exemplaren rond de eilandjes (N. Godijn).

Grote lijster

Buitenland: Op 12 en 13 januari maximaal twee exemplaren langs de Korteweg (P. Gouman).

Op 10 maart één exemplaar langs het oostelijk deel van de Essendijk (A. Lagendijk).

Hop

Op 21 april één exemplaar in de Zegenpolder nabij boerderij de Vlakkenburg (Bianca).

IJsvogel

Koedoodzone: Op 23 september één exemplaar in het noordelijk deel (N. Godijn).

Op 8 november één exemplaar in het zuidelijk deel nabij Het Weegje (P. Gouman).

Zuidpolder: Op 31 december één exemplaar nabij de Kleine Duiker (P. Gouman).

Kerkuil

Buitenland: Op 14 mei één exemplaar jagend in de Portlandpolder (N. Godijn).

Sinds begin november is er een nestkast met webcam aanwezig in de Zegenpolder. Met enige regelmaat zijn hier één tot twee exemplaren aanwezig (N. Godijn).

Paapie

Buitenland: Op 9 mei één exemplaar in de Molenpolder (S. Elzerman & A. de Baerdemaeker).

Koedoodzone: Op 21 april één exemplaar in het centrale deel (Fam. van Zanten).

Op 27 september één exemplaar in het noordelijk deel (A. de Baerdemaeker).

Patrijs

Buitenland/Koedoodzone: Op 16, 17 en 24 januari en 28 februari vijf exemplaren langs de Poelweg (E. Portheine, L. van der Padt & Fam. van Zanten). Op 17 januari gelijktijdig ook acht exemplaren ten zuiden van de Gaatkensplas (R. Peekstok).

Op 7 maart en 1 mei twee exemplaren in het centrale deel van het begrazingsgebied (Fam. van Zanten & S. Elzerman).

Op 23 juli vijf exemplaren in het centrale deel van het begrazingsgebied (N. Godijn).

Op 4 september vier exemplaren langs de Poelweg (N. Godijn).

Pijlstaart

Buitenland: Op 7 en 8 april één exemplaar in de Molenpolder (N. Godijn).

Zuidpolder: Op 11 en 31 december maximaal twee exemplaren rond de Kleine Duiker (S. Elzerman & P. Gouman).

Purperreiger

Koedoodzone: Op 19 april één exemplaar langs de Poelweg (N. Koppelaar).

Zuidpolder: Op 16 oktober één exemplaar in het centrale deel (S. Elzerman & A. de Baerdemaeker).

Roodborsttapuit

Buitenland: Op 29 maart één exemplaar langs het oostelijk deel van de Essendijk (C. Fokker). Op 26 november twee exemplaren in de Molenpolder (J. Polak).

Koedoodzone: Van 2 tot en met 30 september maximaal vier exemplaren in het noordelijk deel (S. Elzerman, A de Baerdemaeker & P. Gouman).

Zuidpolder: Op 20 december één exemplaar in het westelijk deel (P. Gouman).

Temmincks strandloper

Koedoodzone: Op 9 mei één exemplaar rond de eilandjes (S. Elzerman & A. de Baerdemaeker).

Waterral

Buitenland: Op 10 december één exemplaar in de Zegenpolder (N. Godijn).

Koedoodzone: Op 10 december één exemplaar in het noordelijk deel (N. Godijn).

Zuidpolder: Op 16 oktober één exemplaar rond de Kleine Duiker (N. Godijn).

Zomertaling

Buitenland: Op 1 april één exemplaar langs het oostelijk deel van de Essendijk (A. de Baerdemaeker).

Zuidpolder: Van 10 tot en met 22 april maximaal drie exemplaren in het westelijk deel (P. Gouman, G. Groeneveld & A. Lagendijk)

Zwartkopmeeuw

Buitenland: Op 13 april één exemplaar ter plaatse in de Portlandpolder (R. van der Weijde).

Zuidpolder: Op 12 april twee exemplaren ter plaatse in het westelijk deel (S. Poley).

Bijlagen

Bijlage 1. Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2013.

	Buitenland	Koedoodzone	Zuidpolder
Aalscholver	x	x	x
Baardman			x
Beflijster	x	x	x
Bergeend		x	x
Blauwborst		x	x
Blauwe Kiekendief	x		
Blauwe Reiger	x	x	x
Boerenwaluw	x	x	x
Bokje	x	x	x
Bonte strandloper		x	
Boomkruiper	x		
Bosrietzanger	x	x	x
Bosruiter		x	
Brandgans	x		
Bruine Kiekendief	x	x	
Buizerd	x	x	x
Dodaars		x	x
Ekster	x	x	x
Fazant	x	x	x
Fitis		x	x
Fuut		x	x
Gaai	x	x	x
Gele kwikstaart	x	x	x
Gierzwaluw	x	x	x
Grasmus	x	x	x
	Buitenland	Koedoodzone	Zuidpolder
Graspieper	x	x	x
Grauwe Gans	x	x	x
Groene Specht	x	x	
Groenling	x	x	x
Grote Bonte Specht	x	x	
Grote Canadese Gans	x	x	x
Grote Gele Kwikstaart	x		
Grote Lijster	x		
Grote zilverreiger	x		x
Havik	x	x	
Holenduif	x	x	x
Hop	x		
Houtduif	x	x	x
Huismus		x	x
Huiszwaluw	x		x
IJsvogel		x	x
Kauw	x	x	x
Keep	x		x
Kerkuil	x		
Kievit	x	x	x
Kleine karekiet		x	x
Kleine Mantelmeeuw	x	x	x

Kleine Plevier	x	x	x
Kluut			x
Kneu	x	x	x
	Buitenland	Koedoodzone	Zuidpolder
Knobbelzwaan	x	x	x
Koekoek	x		
Kokmeeuw	x	x	x
Kolgans	x		
Koolmees	x	x	x
Koperwiek	x	x	x
Krakeend	x	x	x
Kramsvogel	x	x	
Kuifeend	x	x	x
Meerkoet	x	x	x
Merel	x	x	x
Nijlgans	x	x	x
Oeverloper		x	
Paapje	x	x	
Patrijs	x	x	
Pijlstaart	x		x
Pimpelmees	x	x	x
Purperreiger		x	x
Putter	x	x	x
Rietgors	x	x	x
Rietzanger		x	
Ringmus	x		
Roek	x	x	x
Roodborst	x	x	x
Roodborsttapuit	x	x	x
	Buitenland	Koedoodzone	Zuidpolder
Scholekster	x	x	x
Sijs		x	
Slechtvalk	x		x
Slobeend		x	x
Soepeend	x	x	x
Soepgans	x		x
Sperwer	x		x
Spreeuw	x	x	x
Staartmees		x	
Stadsduif	x		
Stormmeeuw	x	x	x
Tafeleend		x	x
Tapuit	x	x	x
Temmincks strandloper		x	
Tijftjaf	x	x	x
Torenvalk	x	x	x
Tuinfluitier		x	
Turkse Tortel	x		x
Tureluur	x	x	x
Veldleeuwerik	x		x
Vink	x	x	x
Visdief		x	x

Waterhoen	x	x	x
Waterpieper	x		x
Waterral	x	x	x
	Buitenland	Koedoodzone	Zuidpolder
Watersnip	x	x	x
Wilde Eend	x	x	x
Winterkoning	x	x	x
Wintertaling		x	x
Witgat	x		
Witte Kwikstaart	x	x	x
Wulp	x		
Zanglijster	x		x
Zilvermeeuw	x		x
Zomertaling	x		x
Zwarte Kraai	x	x	x
Zwarte Roodstaart			x
Zwartkop		x	
Zwartkopmeeuw	x		x
totaal aantal soorten	89	84	84

Totaal aantal waargenomen soorten: 114

Xxx = schaars

Xxx = zeldzaam